Kestävää kasvua laadukkaalla korkeakoulutuksella

Enemmän ja parempaa osaamista korkeakouluista

Korkeakoulutettujen osaamisen ja määrän on vastattava työelämän tarpeita. Tutkintojen merkitys ei ole katoamassa mihinkään, mutta korkeakoulujen nykyisen tutkintojärjestelmän tarkoituksenmukaisuutta on syytä tarkastella. Samalla tarvitaan uusia keinoja osaamisen uudistamiseen työuran aikana. Jotta Suomi saisi vihreistä investoinneista täyden hyödyn korkeana jalostusarvona, tarvitaan tutkimusta, osaamista ja osaajia, joita uudenlainen liiketoiminta voi hyödyntää.

Digitalisaatio ja tekoälyn nopea kehitys paitsi muuttavat työelämän osaamistarpeita myös mahdollistavat täysin uudenlaisia tapoja korkeakoulutuksen järjestämiseen. Korkeakoulujen vahva profiloituminen omille vahvuusaloilleen mahdollistaa tutkimuksen kansainvälisen huipun tavoittelemisen ja vahvemman teknologisen omavaraisuuden. Ikäluokkien pieneneminen on johtamassa työikäisen väestön määrän kiihtyvään pienenemiseen 2040-luvulla. Koulutustarpeeseen vastaamiseksi ja koulutustason nostamiseksi ikäluokkien pienetessä tarvitaan koulutusperäistä maahanmuuttoa ja uusia toimia kansainvälisten opiskelijoiden Suomeen työllistymisen edistämiseksi.

Kansainvälisessä vertailussa Suomen korkeakoulutus nojaa erittäin vahvasti julkiseen rahoitukseen. Keinoja yksityisen rahoituksen lisäämiseksi julkisen talouden haastavassa tilanteessa on tarkasteltava rohkeasti.

EK:n viestit päättäjille

Laadukas korkeakoulutus tuottaa kasvun tekijöitä. Elinkeinoelämän osaajatarpeisiin vastaamiseksi yhä useamman suomalaisen on saatava korkeakoulutasoista osaamista. Korkeakoulujen ja yritysten yhteistyötä on tiivistettävä kaikilla tasoilla kestävän kasvun kiihdyttämiseksi.

- Nostetaan väestön osaamis- ja koulutustasoa varmistamalla, että vähintään 50 % nuorista ikäluokista suorittaa korkeakoulututkinnon 2030-luvulla. Keinoina tähän ovat mm. nuorten suosiminen opiskelijavalinnoissa, opintojen läpäisyn tehostaminen, maahanmuuttajataustaisten opiskelemaan pääsyn tukeminen ja moninaiset väylät korkeakoulutukseen.
- Edistetään opiskelijoiden työelämäyhteyksiä opintojen aikana sekä korkeakoulujen ja yritysten yhteistyötä opetuksessa ja TKI-toiminnassa kasvun ja työllisyyden vahvistamiseksi. Kehitetään työnantajien tarpeisiin vastaavien pienten osaamiskokonaisuuksien tarjontaa.
- Selvitetään ammattikorkeakoulujen perustutkintojen tiivistämistä kolmeen vuoteen ja yliopistojen kandi- ja maisterivaiheen vahvempaa eriyttämistä. Lisätään yliopistojen laaja-alaisia kandiohjelmia. Selvitetään lyhyttutkintojen käyttöönottoa.
- Hyödynnetään tohtoripilotin parhaita käytänteitä tohtorikoulutuksen kehittämisessä ja lisätään yritysyhteistyötä tohtorikoulutuksessa.
- Lisätään korkeakoulujen yksityistä rahoitusta mahdollistamalla maksujen periminen aikaisemman samantasoisen tutkinnon suorittaneilta ja poistetaan avoimen korkeakoulutuksen maksukatto.
- Poistetaan esteet ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen tiiviimmältä yhteistyöltä erilliset profiilit säilyttäen.
- Lisätään kansainvälisten opiskelijoiden määrää ja edistetään heidän työllistymistään ja integroitumistaan Suomeen varmistamalla, että 75 % valmistuneista kansainvälisistä opiskelijoista työllistyy ja jää pysyvästi Suomeen. Edistetään tätä luomalla kansainvälisille opiskelijoille verovähennysoikeus Suomeen maksetuista lukukausimaksuista ja taataan mahdollisuus opiskella suomen tai ruotsin kieltä B1/B2-taitotason saavuttamiseksi opintojen aikana.
- Toteutetaan korkeakoulujen digikehitystä tavalla, joka mahdollistaa korkeakoulujen tehokkaan yhteistyön, lisää opiskelijoiden valinnan mahdollisuuksia ja tuo korkeakoulujen tarjonnan helposti yritysten hankittavaksi.

Lisätiedot:
johtava asiantuntija Mirja Hannula, mirja.hannula@ek.fi, +358 40 500 2506
asiantuntija Mikko Vieltojärvi, mikko.vieltojarvi@ek.fi, +358 44 534 5249